

Pospíšil, Ivo

Varšavská konference o Alexandru Solženicynovi a emigraci

Новая русистика. 2018, vol. 11, iss. 1, pp. 85-86

ISSN 1803-4950 (print); ISSN 2336-4564 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/138184>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

(Pravedníci). **Lenka Paučová** (Brno) analyzovala pozici Leskova v Deníku spisovatele F. M. Dostojevského; **Barbara Szostek** (Siedlce) pojednala o polské recepci N. S. Leskova, **Maria Długolecka-Pietrzak** (Siedlce) na vybraných příkladech manifestovala hodnotový svět N. S. Leskova, **Dorota Chmielak** (Siedlce) podala kritický rozbor polské leskovologie, **Roman Dzyk** (Černivci) ukázal na ukrajinskou recepci a **Alla Sažina** (Černivci) analyzovala využití postavy Leskovova skazu v současné mediální kultuře.

Následoval workshop, diskuse, komentáře a analýzy – na tom – kromě uvedených účastníků – participovali všichni ostatní včetně renomovaných badatelů a především doktorandů. Diskuse se týkala mimo jiné těchto témat: Nové problémy a přístupy leskovologie, Leskovova poetika, Recepte N. S. Leskova v Rusku a jiných zemích, Problém překladů, Perspektivy bádání o Leskovovi, Leskov v literatuře 20.–21. století, Leskov z komparatistického a genologického pohledu, Nové edice Leskova v Rusku a ve světě, Nová pojetí Leskova na pozadí současné literatury, Leskov a teorie vyprávění, Leskov a metodologie současné literární vědy.

Účastníci dali popud k vzniku volného mezinárodního sdružení Společnost N. S. Leskova s centrem v Brně, jehož úkolem bude výměna informací a pořádní pravidelných kolokvií a konferencí o tvorbě tohoto zapomínaného ruského spisovatele.

Ivo Pospíšil

Literatura:

- CAVAION, D. (1974): N. S. Leskov. Saggio Critico. Firenze.
- POSPÍŠIL, I. (1993): Srdce literatury: Alois Augustin Vrzal (1864–1930). Brno.
- ŠELAJEVA, A. A. (2015): Čertovy kukly. Sankt-Peterburg.

Varšavská konference o Alexandru Solženicynovi a emigraci

Ve dnech 19.–20. října 2017 pořádala Fakulta aplikované lingvistiky (Wydział Lingwistyki Stosowanej) a její Ústav/Institut rusistiky mezinárodní vědeckou konferenci *Aleksander Solženicyn i rosyjska emigracja / Aleksandr Solženicyn i ruskaja emigracija*. Úvodní slova pronesl děkan fakulty, ředitelka institutu Magdalena Dąbrowska a organizátor konference dr. Piotr Głuszkowski. V rámci plenárních referátů (*Solženicyn – przegląd badatelské problematiky*) vystoupili Lucjan Suchanek (Kraków) na téma Aleksander Solženicyn i dwa eksperymenty antropologiczne i etniczne, Ivo Pospíšil (Brno) s referátem *Жанровые поиски в произведениях А. Солженицына* a Taťjana Marčenkova (Moskva), která pojednala o ruských spisovatelích 60. let 20. století v souvislosti s udělením Nobelovy ceny A. Solženicynovi. V první sekci nazvané *Solženicyn a Polsko*, kterou vedl známý ruský badatel Alexandr Lipatov, vystoupil mj. Tadeusz Sucharski (Ślupsk)

s referátem o polské emigraci a jejím vztahu k Solženicynovi; jiní pojednávali o vztazích různých významných Poláků k Solženicynovi a o polských epizodách v Solženicynově biografii. V druhé sekci (*Solženicyn a emigrace*) zkoumala Tatiana Victoroff (Strasbourg) vztah Solženicyna k YMCA-Press a jeho korespondenci s N. A. Struvenem, jiní analyzovali Solženicynův postoj k ukrajinské otázce a vztah k „třetí emigraci“. V třetí sekci nazvané (*Nejen*) *literární vědci o Solženicynových textech* zazněly referáty Alexandra Medveděva (Tjumen) o ideologii a bytí v novele Případ na stranici Kočetovka/Krečotovka; novelou Matrjonin dvor se zabývaly Jelena Olesinová a Olga Stukalovová, Volodymyr Dubičynskyj pojednal o lingvistickém dědictví A. Solženicyna. Ve čtvrté sekci s názvem Solženicyn a jeho okolí soustředil referáty o Solženicynovi a světové klasice (Světлана Marťjanovová, Vladimír), vztah Solženicyna a Šalamova (Božena Žejmo, Toruň) a Vojnoviče (Monika Zie-liński, Varšava). V páté sekci na téma Solženicyn a revoluce promluvila Monika Sidorová (Lublin) o cyklu Rudé kolo, další srovnávali pohledy očitých svědků ruských revolucí – M. Gorkého, Ivana Bunina a V. Rozanova se Solženicynovým hlediskem, Piotr Głuszkowski se zamyslel nad tím, zda je možné revoluci předejít.

Neřekl bych, že konference přinesla zcela nové pohledy na dílo Alexandra Isajeviče/Isaakijeviče Solženicyna (1918–2008), přičemž jen část referátů se týkala vlastního tématu konference, ale

ani to nebylo na škodu. Přesto tu zazněly zajímavé koncepce, z nichž bych vyzvedl zvláště pojednání krakovského rusisty Lucjana Suchanka, skutečně promyšlený příspěvek k antropologické a etnologické koncepci Solženicyna, a Piotra Głuszkowského o revoluci a jejích alternativách. Zajímavé byly i příspěvky ruských účastníků, zejména O. Stukalové a Jeleny Olesinové, konkrétní výsledky přinesly srovnávací studie (Polsko a Solženicyn, Solženicyn a jiní spisovatelé). Nezodpovězena zůstala těžká otázka, zda Solženicynovo dílo bude žít i bez jeho politického a ideologického angažmá, bez jeho image autora antisovětského, tedy zda jeho dílo má estetickou hodnotu i s tím, že i jeho ideový vývoj byl složitější, než se obvykle tvrdí. Před odborníky na Solženicyna stojí podle mého soudu několik okruhů, které by si vyžadovaly detailní analýzu: ideový vývoj Solženicyna a prameny jeho osobnosti a díla, autochtonnost a allochtonnost jeho koncepcí, estetická a poetologická stránka jeho díla na pomezí fact a fiction. Možná například žánrová bádání by doložila, že Solženicynovo dílo právě zde přineslo impulsy, jež další literární vývoj potvrdil jako perspektivní.

Ivo Pospíšil

